

به بهانه سالگرد شهادت میرزا تقی خان امیرکبیر

رهیافت‌های جهادی از اندیشه اقتصادی امیرکبیر

شد. طرح ایجاد مدرسه‌ای برای ایجاد برخی رشته‌های فنی جدید با عنوان مجمع صنایع در سال ۱۲۶۹ ق عملی شد. ماموریت این نهاد آموزشی بسیار حرفه‌ای تعیین شده بود و اعزام کارآموز و دانشجو برای فراگیری علوم جدید و موردنیاز در پیگیری فکر تأسیس مدرسه مجمع‌الصنایع موثر بود.

تقویت قدرت نظامی، استراتژی راهبردی امیرکبیر
مخارج نظامی همیشه قلم بزرگ مخارج کشورها را تشکیل می‌دهد. پایه این مخارج براساس تجاوز و آدم کشی و خرابکاری کشورهای متجاوز این است که ارتش‌های خود را به‌شدت مجهز می‌کنند تا تمام دنیا بدانند و از آنها حساب ببرند و از کنار آن به منافع اقتصادی خود دست پیدا کنند. به اعتقاد واتسون، امیرکبیر با آنکه به فکر استقلال و شأن شاه بود، ولی مصلحت کشور و ملت را بر آن ترجیح می‌داد و حتی درموردی که خیر کشورش در کار بود حاضر بود بدون نگرانی و ترس به عواقب آن با همسایه مقتدر شمالی خود به منازعه بپردازد.

امیرکبیر دستور داد آخرین و جدیدترین سلاح‌های روز را در ایران تولید کنند تا بتوانند جلوی استعمارگران غرب و شرق بایستند. با پیشرفت تکنولوژی و به وجود آمدن سلاح‌های گرم، ایران که یکی از قوی‌ترین ارتش‌های جهان را دارا بود به علت بی‌یافتی زمامداران و نداشتن سلاح‌های جدید در زمینه نظامی نیز مانند سایر زمینه‌ها دچار عقب‌ماندگی شد. مراجعه به تاریخ دست‌اندازی استعمار غرب به آسیا نشان می‌دهد کشورهای کوچک اروپایی همانند هلند و پرتغال فقط با اتکا به یک ناوگان جنگی و چند توپ توانستند سواحل بزرگ کشورهای آسیایی را تسخیر و ملت آنها را اسیر کنند.

لکارت در گزارش خود می‌نویسد:

«امیرکبیر دنبال ساختن و تولید ناو جنگی مجهز در خلیج‌فارس است تا بتواند با نیروی دریایی انگلیس و هلند بجنگد و آنها را از سواحل و جزایر ایران بیرون کند. دارد روی چوب‌های محکم جنگلی در جنگل‌های ایران کار می‌کند. منتها جاده‌های مناسب و وسیله حمل‌ونقل ندارند و باید هزار کیلومتر راه این چوب‌ها را تا بندر بوشهر بیاورند تا بتوانند کشتی بسازند ولی اینان که من می‌بینم مرد این میدان هستند و این کار را می‌کنند. شایان توجه است که یک مرد روستایی که فرسنگ‌ها دور از دریا پرورش یافته است، اهمیت نیروی دریایی را با چنین سرعتی دریافت کرده و برای ایجاد ناوگانی نیرومند نقشه‌های متعددی طرح کرده است که در آن زمان حتی مایه حیرت اروپاییان شده است. اینها تیمی درست کردند و مدام کار می‌کنند. امیرکبیر عده‌ای متخصص انقلابی، ضدنفوذ و ضداستکبار پیدا کرده است که روی رشته‌های مختلف کار می‌کنند. [از دیدگاه انگلیس] این هسته باید منهدم شود.»

اصلاحات ناتمام

موقعیت امیرکبیر و برنامه‌های اصلاحی‌اش در نظام مطلقه ایران آن روزگار به اراده ملوکانه بند بود، بنابراین واقع‌بینی سیاسی حکم می‌کرد که امیر حتی الامکان از مواضع تهمت دوری کند؛ چراکه اگر او ذهن و دل شاه جوان را نسبت به خود مطمئن نگاه نمی‌داشت و از زیان و قلمش کمترین بویی از تجدد و بی‌اعتقادی به اندیشه و نظام سیاسی استشمام می‌شد، به دست خود بهانه دست دسیسه‌چینان داده و سقوط سریع خود را هموار می‌کرد. همان‌گونه که با دسیسه‌های انگلیس و درباریان بالاخره این اتفاق افتاد و اقدامات اصلاحی امیرکبیر نیمه‌تمام ماند. سال‌ها پس از سقوط امیرکبیر یک عده در باغ چهل‌ستون اصفهان نشستند بودند. گدایی آمد و پس از اینکه از هر

باید از کارخانه‌های داخلی تهیه کنید، امیرکبیر دستور داد لباس نظامیان از شال چوخای پشمنین مازندرانی تهیه شود و این باعث شد شال‌های مازندرانی توسعه بی‌سابقه یابد. شال‌های دستی کرمانی هم در زمان امیرکبیر به تشویق او به قدری عالی و زیبا بافته می‌شد که با شال‌های کشمیری رقابت می‌کرد و معروف به شال امیری شد. یک روز سردوش زیبایی توسط خانمی به نام بانوخورشید در داخل دوخته شده بود. امیرکبیر دید و پسندید و زن را تشویق کرد و گفت امتیاز تهیه سردوشی افسران ارتش را پنج‌سال به این خانم و همکارانش واگذار کنید. دستور داد برای او کارگاه و ابزار کار ایجاد شد و شاگردان زیادی در خدمت او گمارد تا سردوشی افسران ارتش کلا از داخل تأمین شود. امیرکبیر معتقد بود این خیانت به ملت است که کالاهایی که ممکن است در داخل کشور ساخته شود از خارج وارد شود. پافشاری و اصرار امیرکبیر در احداث صنایع داخلی و جلوگیری از استفاده از کالاهای خارجی با اعتراض سفرای خارجی مواجه شد. اعتمادالسلطنه درخصوص روش امیرکبیر در برخورد با اعتراض‌های دولت‌های انگلیس و روسیه به سیاست‌های اقتصاد داخلی وی می‌نویسد: «امیرنظام برحسب معاهده تجاری که با دول بسته شده بود از آوردن اجناس آنها به ایران منع نمی‌کرد؛ ولی به حرکات و عادات خود طوری مسلوک می‌داشت که جنس خارجه را مردود می‌ساخت و کسی خریدار نمی‌شد. غالباً البسه خود را به پارچه‌هایی قرار می‌داد که در ایران می‌بافتند. به این واسطه مردم به او تأسی و اقتدا کرده، سبک ایرانیت و رواج جنسیت خود را از دست نمی‌دادند.» یکی از حربه‌های قدیمی استعمار این است که کشورهای ضعیف را بایند یک محصول کنند و نگذارند اقتصاد از ابعاد دیگر شکوفا شود. مثلاً کوبا فقط شکر و نیشکر و ایران فقط نفت داشته باشد. کشور تک‌محصولی زود تحت فشار قرار می‌گیرد. از زمان امیرکبیر این طرح وجود داشت و امیرکبیر متوجه این مساله شد و گفت ایران باید چندمحصولی باشد.

امیرکبیر و تکنولوژی جدید

امیرکبیر معتقد بود صنعت مدرن اروپا را باید اقتباس کرد اما اوازمانی برای آن قائل بود. اول؛ صنایعی که موردنیاز واقعی کشور است را باید فراگرفت و با احداث کارخانه و آموزش نیروی انسانی و با تولید محصول در داخل کشور و حمایت از صنایع داخلی، کشور را از وابستگی به بیگانگان نجات داد و دوم؛ اعزام دانشجویان و استادکاران به کشورهای اروپایی یا به کارگیری استادان و مربیان از کشورهایی باشد که سابقه استعمارگری ندارند، مانند اتریش. بی‌تردید مشاهدات امیرکبیر به هنگام مسافرت‌های خارج از کشورش، در حرکت وی در زمینه تأسیس کارخانه‌های جدید نقشی بسزا داشته است. زیر بارها به گسیل افراد به خارج از کشور برای فراگیری فنون یا کارآموزی در صنایع مبادرت ورزید. به‌عنوان نمونه، امیر در سال ۱۸۵۱ با همکاری دولت روسیه گروهی را برای فراگیری فنون کاغذسازی، بلورسازی، ریخته‌گری آهن و تصفیه قند، درودگری و چرخ‌سازی به مسکو و سن‌پترزبورگ گسیل داشت. پس از سه سال ۶ نفر از آنان به کشور بازگشتند و در اصفهان، تهران و ساری کارگاه‌هایی تأسیس کردند. همچنین در سال ۱۸۵۱ دو نفر ابریشم‌کار کاشانی را برای بهبود تولیدات ابریشمی به استانبول فرستاد تا فنون جدید این صنعت را فراگیرند.

در این دوره به‌منظور تعلیم صنایع چند مرکز تعلیمی مانند مدرسه «دارالفنون» و «مجمع‌الصنایع» ایجاد شد. یکی از این مراکز در سال ۱۲۶۷ق در درگ سلطانی دارالخلافه تأسیس شد. «مجمع‌الصنایع» از تأسیسات اقتصادی ایجادشده در این دوره بود که به‌منظور ترویج فن و صنعت در کشور ایجاد

مصطفی یخچالی
 پژوهشگر هسته مدیریت جهادی مرکز رشد دانشگاه امام صادق(ع)

همه ما در دوران دانش آموزی و در کتاب‌های تاریخ درمورد میرزا تقی خان امیرکبیر خوانده ایم. میرزا تقی خان فراهانی مشهور به امیرکبیر، یکی از صدراعظم‌های ایران در زمان ناصرالدین شاه قاجار بود که مدت کوتاهی در حدود سه‌سال مسئولیت اداره کشور را برعهده داشت و درنهایت با دسیسه‌های سفارت انگلیس و قدرت‌های بیگانه و دربار و جریان‌های فاسد در درون کشور، در حمام فین کاشان به قتل رسید. اهمیت امیرکبیر در تاریخ کشورمان به دلیل اصلاحات بنیادین و همه‌جانبه‌ای ازجمله توسعه فرهنگ سیاسی، اصلاحات اداری، مسائل اقتصادی، اصلاح امور مالی و اصلاح وضع قشون بود که از سوی او انجام شد. این اهمیت به‌گونه‌ای است که رهبر انقلاب همواره در اولین دیدار خود با روسای جمهور و هیات دولت و نمایندگان مجلس تأکید می‌کند که دوران چهارساله دولت خود را برای خدمت به مردم قدر بدانند، همان‌گونه که امیرکبیر در طول سه سال صدارت خود کارهای بزرگ و مهمی انجام داد. به همین منظور تلاش کرده‌ایم تا بخشی کوتاه از رهیافت‌های جهادی اندیشه اقتصادی امیرکبیر را نشان دهیم.

اندیشه اقتصادی امیرکبیر

در حاکمیت جمهوری اسلامی دو دیدگاه کلی درمورد توسعه و پیشرفت اقتصادی وجود دارد؛ یک دیدگاه اینکه ما برای توسعه و پیشرفت اقتصادی، باید با غرب و در رأس آن با آمریکا همکاری کنیم. یک دیدگاه هم معتقد است اقتصاد از درون کشور اصلاح می‌شود، البته موانع خارجی هم باید برطرف شود. در زمان امیرکبیر هم این دو دیدگاه نه به این شکل اما به صورت کلی مطرح بود. مرحوم هاشمی‌رفسنجانی در کتاب «امیرکبیر قهرمان مبارزه با استعمار» به‌صورت دقیق تفاوت این دو نگاه را تبیین کرده است.

اساس اندیشه امیرکبیر در اقتصاد کشور حمایت از اقتصاد داخلی بود و معتقد بود بهره‌گیری از تولیدات داخلی موجب جلوگیری از خروج طلا از کشور و قوی شدن پشتوانه مالی کشور می‌شود. وی با توجه به ضعف اقتصادی کشور درصدد توانمند کردن اقتصاد داخلی با تکیه بر ظرفیت مردم برآمد و در این راه از تمام توانمندی‌های موجود در کشور بهره جست. امیرکبیر در راستای تقویت اقتصاد داخلی در کشور به ایجاد صنایع مختلف به‌منظور تأمین نیازهای داخلی کشور اقدام کرد. در دوره سه‌ساله صدارت عظمای امیرکبیر، کشور به پیشرفت‌هایی در زمینه اقتصادی رسید.

امیرکبیر درک کرد به مقتضی طبع سرمایه‌داری جدید و صنعت ماشینی که ابتکارش دست دولت‌های استعمارگر بود، استعمارگران برای رواج بازار محصولات صنعتی خودشان و تضعیف تولید داخلی و بنیه مالی اکثر ملت‌های عقب‌مانده، صنایع ملی این کشورها را نابود می‌کنند. لذا تلاش کرد با محدود کردن واردات محصولات خارجی از صنایع داخلی حمایت کند. وی همچنین در راستای قدرت بخشیدن به اقتصاد داخلی ایران و حمایت از آن دست به ابتکارات فراوان زد، ازجمله اینکه صنعتگران در ازای نوآوری در صنعت پاداش دریافت می‌کردند. تشویق و حمایت دولت در زمینه‌های اقتصادی در این دوره موجب ایجاد فعالیت‌های جدید و ابتکارات فردی در داخل کشور شد. به‌عنوان مثال قبل از امیرکبیر، لباس سربازان را از ماهوت‌ها (پارچه‌های انگلیسی) تهیه می‌کردند. امیرکبیر گفت دیگر حق ندارید هیچ لباسی از لباس نظامیان را از پارچه‌های انگلیسی تولید کنید. کارگاه‌های داخلی فعال شوند و فقط

سند مالکیت خودرو سایپا مدل ۱۳۹۰ به رنگ سفید روغنی و شماره پلاک انتظامی ۸۹۳ از ۶۲ ایران ۳۵ و شماره موتور ۴۰۹۶۵۹۷ و شماره شاسی ۱۴۲۲۷۵S۱۴۲۲۹۹ به‌نام امین حاجی‌زاده‌ملکی مفقود گردیده و فاقد اعتبار است.

♦♦♦

مدرک تحصیلی (اصل دانشنامه) اینچانب سارا جعفری فرزند حسین

آگهی دعوت سهامداران به تشکیل مجمع عمومی

آگهی دعوت سهامداران به تشکیل مجمع عمومی فوق العاده و عادی به‌طور فوق العاده شرکت راه و ساختمان کالبر سازه (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۹۶۱۸۱ و شناسه ملی ۰۴۶۹-۱۰۲۳۸۰۱۰۲ بدینوسیله از کلیه سهامداران شرکت راه و ساختمان کالبر سازه دعوت می‌شود در جلسه مجمع عمومی فوق العاده ۱۳۹۹/۱۱/۲۰ ساعت ۹ صبح و عادی به‌طور فوق العاده مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۰ ساعت ۱۰ صبح به آدرس: تهران، بخش مرکزی، لباس سلسبیل، کوچه خبازان، بن بست پنجم، پلاک ۳، ط ۳ و کد پستی ۱۳۴۶۸۵۳۳۵ حضور به‌هم رسانند. (دستور جلسه تغییر آدرس در مجمع فوق العاده و انتخاب و تعیین سمت اعضای هیات‌مدیره و تعیین بازرسین در مجمع عادی به‌طور فوق العاده)

هیات‌مدیره

آگهی مزایده

دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهبهان در نظر دارد مقداری آهن آلات مستعمل به وزن تقریبی ۶۴۱۳ کیلوگرم را از طریق مزایده عمومی به فروش برساند. از متقاضیان دعوت بعمل می آید ظرف مدت ۱۰ روز کاری از تاریخ درج آگهی جهت خرید اسناد مزایده به‌الراه فیش واریزی به مبلغ ۲۰۰۰۰۰ هزار ریال (غیرقابل استرداد) به شماره حساب ۰۰۶-۳۸۵۲۸۵۰۰ نزد بانک ملی شعبه دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهبهان به‌همراه مدارک احراز هویت به نشانی: بهبهان، بلوار شهید بیانی، خیابان دانشگاه، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهبهان، کدپستی ۶۳۶۱۷۱۳۱۹ بخش حقوقی (شماره تلفن ۰۱۰۵۸-۵۲۸۷۰) مراجعه نمایند. زمان تحویل پاکت، پایان وقت اداری روز یکشنبه مورخ ۹۹/۱۱/۰۵ می‌باشد. متقاضیان جهت بازدید می‌توانند در تلم اداری از ساعت ۱۳:۲۸ (با قاعی مهندس رکابی به شماره تلفن ۰۹۱۶۳۷۲۴۸۴۶ مهاجنت نمایند. در بهانه درج آگهی به‌عهده برنده مزایده می‌باشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهبهان در ردیاقبول کلیه پیشنهادات مختار می‌باشد.

روابط عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهبهان

آگهی مزایده عمومی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد بناب در نظر دارد ضایعات فلزی سبک و سنگین قابل استفاده و غیر قابل استفاده موجود در محوطه خود را از طریق اعلام عمومی و مزایده واگذار نماید. لذا از اشخاص حقیقی یا حقوقی واجد شرایط دعوت بعمل می‌آید از تاریخ درج آگهی به مدت ۴ (چهار) روز کاری جهت خرید اسناد مزایده به‌الراه فیش واریزی به مبلغ ۵۰۰۰۰۰ ریال (غیرقابل استرداد) به شماره حساب ۰۰۳-۵۷۸۶۲۷۲۰۰۳ به نام دانشگاه آزاد اسلامی واحد بناب نزد بانک ملی ایران، به دبیرخانه واحد واقع در بناب-میدان امام علی(ع)-مجمع دانشگاه آزاد اسلامی واحد بناب-طبقه همکف ساختمان اداری مراجعه نموده و پس از دریافت و تکمیل اسناد مزایده به آن دبیرخانه تحویل نمایند. (ساعات کاری از روز شنبه الی چهارشنبه ساعت ۷:۳۰ صبح لغایت ۱۴ می‌باشد). ضمناً هزینه درج آگهی بر عهده برنده مزایده می‌باشد. دانشگاه در قبول یا رد پیشنهاده‌ها اختیار تام دارد. پیشنهادهای مبهم و مشروط قابل ترتیب اثر نمی‌باشد. شرکت در مزایده و دادن پیشنهاد قبول اختیارات و تکالیف دانشگاه است.

روابط عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بناب

کسی چیزی گرفت، اجازه خواست سرگذشت خود را نقل کند. گفت می‌دانید چرا من این اندازه بیچاره شدم؟ من که بودم و چه شدم؟ گفت چند سال قبل فرمانده اصفهان عده‌ای از استادان دوات‌گر را احضار کرد و گفت بهترین استاد از بین خود را انتخاب کنید. همه من را انتخاب کردند. فرماندار گفت امیرکبیر شما را از تهران خواسته و مخارج سفرتان را هم داده و سریع به تهران بروید. می‌گوید به تهران رفته‌م وارد اتاق شدم. امیرکبیر سمآوری را تازه با خود از روسیه آورده بود به من نشان داد و گفت: می‌توانید چنین چیزی بسازید؟ اندکی نگاه کردم و جواب دادم بله، برای من کاری ندارد. گفت این را بردارید و ببرید و از روی آن یک سماور بسازید و بیاورید من ببینم. رفته‌م همانند آن سماور را که معرفی کرد ساختم و به خدمت او آوردم. کار من را پسندید و گفت از اصل هم بهتر شد. از من پرسید این سماور چند تمام شد؟ گفتم روی هم رفته ۱۵ ربال تمام شد. امیرکبیر خوشحال به منشی دستور داد امتیاز ساختن این سماور را ۱۶ سال به نام این آقا صادر کنید و هرچه کارگاه و همکار و شاگرد می‌خواهد به او برسانید. هم برای آنها شغل ایجاد شود. قیمت هر سماور هم ۲۵ ربال از تو می‌خریم. به اصفهان بازگردید و به حاکم اصفهان دستور می‌دهم وسایل کار شما را فراهم کند.

می‌گوید تا به اصفهان رسیدم حاکم اصفهان خواست و گفت کارهای کارگاه‌تان را مرتب کنید و هرچه خرج شود از خزانه و بیت‌المال می‌دهیم. ۲۰۰ تومان خرج احیای کارگاه من شد. می‌گوید کارگاه آماده شد و آدم‌د کارگر بگیرم و شاگرد بگیرم و شروع کنیم که گسترش دهیم و

دیگر سماور وارد نکنیم. اما ناگهان یک فراش حکومتی همانند اجل معلق آمد و بدون اینکه به من چیزی بگوید من را مانند دزد بستند و نزد همان حاکم آوردند و با ارباب و تهدید به من گفت امیرکبیر را در تهران گرفته‌اند. آن پول که به تو دادند برای دولت است پس دهید. من گفتم خرج کارگاه شده است. تمام زندگی من را فروختند و ۳۰ تومان هم کسر آوردم. به خاطر همان ۳۰ تومان من را به بازار آوردند و آنقدر چوب زدند تا بدنم ناقص شد و بینایی چشمم از بین رفت و دیگر گدایی می‌کنم.

منابع

سخنرانی استاد رحیم پورازغدی در جمع اعضای قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء ۱۳۹۵/۱۱/۱۰
رمضانی، قاسم؛ میرزا محمدزاده، سیدوحید؛ بررسی نقش دولتمردان در توسعه و پیشرفت ایران با تائکید بر اقدامات امیرکبیر، مجله بین‌المللی پژوهش ملل، دوره چهارم، شماره ۱۳۹۸، ۴۸
محمدی آیین، شهرزاد؛ بررسی و تحلیل اصلاحات امیرکبیر از دیدگاه سیاحان و کارگزاران خارجی، دوفصلنامه پارسه، سال ۱۷، شماره ۲۸، بهار و تابستان ۱۳۹۶
هاشمی‌رفسنجانی، علی‌اکبر؛ امیرکبیر قهرمان مبارزه با استعمار، تهران: انتشارات فراهانی، ۱۳۴۶
لورنز، جان؛ امیرکبیر نوپرداز ایران در سده نوزدهم، ترجمه ناصر فرشادگهر، نشریه سیاسی- اقتصادی، شماره ۱۱۱ قلاوند، فاطمه؛ قلاوند، زهرا؛ بررسی رویکرد اقتصادی امیرکبیر در عصر ناصری (۱۲۶۸-۱۲۶۴ ه. ق) تاریخ‌نامه خوارزمی، سال پنجم، شماره نوزدهم، پاییز ۱۳۹۶

آگهی مزایده

دستگاه مزایده‌گذار: دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

موضوع مزایده: اجاره انتشارات دانشجویی

مهلت مراجعه برای اطلاع از شرایط مزایده و دریافت اسناد:

از تاریخ ۹۹/۱۰/۲۱ لغایت ۹۹/۱۱/۵

بابت دریافت اسناد به سایت یا حضور به آدرس زیر مراجعه فرمائید:

مناقصهhttp://financial.iauctb.ac.ir/fa/page/1076
تهران- بزرگراه ارتش- خیابان سوهانی (سوهانک)- دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز- ساختمان ستادی (ولایت ۷) طبقه ششم - اداره کمیسیون معاملات - جهت کسب اطلاعات بیشتر با کارشناس فنی به شماره ۲۲۴۸۱۷۲۹ تماس حاصل فرمایید.
مهلت ارائه پاکات: تا پایان وقت اداری روز یکشنبه مورخ ۹۹/۱۱/۵
مدارک موردنیاز در زمان تحویل پاکات: فیش واریزی بابت خرید اسناد مزایده به مبلغ ۱۰۰۰۰/۰۰۰ ریال به حساب شماره ۰۰۶-۱۱۴۷۲۲۰۱۰۱۱ بانک ملی شعبه قنات کوثر (غیرقابل استرداد)- **محل تحویل و عودت پاکات مزایده:** تهران - بزرگراه ارتش- خیابان سوهانی (سوهانک)- دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز- ساختمان ستادی (ولایت ۷)- طبقه هشتم - اداره حراست - (پاکت‌ها به صورت لاک و مهر تحویل گردد.).
دانشگاه در رد یا قبول یک یا همه پیشنهادات مختار و پرداخت هزینه آگهی به عهده برنده مزایده می‌باشد.